

РЕШЕНИЕ

№ 40689

гр. София, 04.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11 състав, в
публично заседание на 24.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

като разгледа дело номер **8235** по описа за **2025** година докладвано от съдията,
и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 АПК вр. с чл.84, ал.3 от ЗУБ.

Образувано е по две жалби от името на А. С. С. – гражданин на Република Б. срещу Решение № 4178/21.07.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбите са наведени оплаквания, че жалбоподателят попада в приложното поле на чл.8 от ЗУБ, същият има основателни опасения от преследване, основани на принадлежността му към ЛГБТИ общността в Б. и в Русия, където е пребивавал преди да дойде на територията на РБългария. Твърди се, че по време на административното производство пред ДАБ не е изяснена пълната фактическа обстановка с оглед сексуалната ориентация и джендърната идентичност на жалбоподателя, който се идентифицира като гей транс мъж. При постановяване на отказа не е взета в съвкупност настоящата обстановка в Б. и в Руската федерация и не е изследвана бежанската история на А. С. С..

В проведеното по делото открито съдебно заседание, оспорващият е редовно призован, явява се лично и с адв. Л.. Поддържа жалбата, моли оспореният акт да се отмени. Представя писмено становище. Постъпили са писмени бележки от адв. Л..

Ответникът - Председателят на ДАБ не изпраща представител, постъпили са писмени бележки от юрисконсулт Х., процесуален представител на Председателя на ДАБ, ведно с актуална към 08.10.2025г. справка за положението в Б., включително състоянието на сигурността, спазване на

човешките права, включително ЛГБТИ хората, отношението на властта към опозиционери.

СПП не изразява становище.

Административен съд София- град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателят А. С. С., гражданин на Б. е транссексуален мъж, който има сключен хомосексуален граждански брак с руския гражданин А. Б.. Бракът е сключен на 18.06.2014г. в Д.. На 30.09.2022г. А. С. напуска Руската федерация и заминава за Б., където кандидатства за виза за България, на 07.12.2022 г. пристига в България, където се събира със съпруга си А. Б.. На 19.12.2022 г. подава молба до ДАБ - МС за предоставяне статут на бежанец и/или хуманитарен статут по реда на Закона за убежището и бежанците (ЗУБ). С Решение № 15715 от 26.10.2023 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците е постановен отказ за предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут. АССГ с Решение № 1079 от 19.02.2024 г. по адм. дело № 11601/2023г. потвърждава отказана ДАБ, като с Решение № 9830 от 17.09.2024 г., на ВАС Трето отделение, по адм. дело № 4561/2024 г. решението на АССГ е оставено в сила.

А. С. подава последваща молба за международна закрила на 10.10.2024г. и с Решение № 31-ОК/28.10.2024г. интервюиращ орган не допуска до производството за предоставяне на международна закрила. Административният акт е обжалван пред АССГ. С Решение № 5561/18.02.2025 г., постановено по адм.д. № 11232/2024г., АССГ, 47 състав е отменил отказът за допускане на последващата молба на ДАБ при МС като незаконосъобразен. Указал е, че ДАБ при МС следва да съобрази основателността на исканата международна закрила с вече предоставения статут на бежанец на съпруга на А. С., а именно, получения бежански статут от А. Б., като мотивира решението си с изводите на Съда на ЕС по дело С-673/16, С. Н., което тълкува понятието “съпруг/съпруга” по смисъла на Директива 2004/38/ЕО на ЕП и на Съвета от 29 април 2024 г., което тълкуване има своето приложение и в Квалификационната директива - Директива 2011/95, приложима в настоящето производство.

С оспореното в настоящото производство Решение № 4178/21.07.2025г. Председателят на ДАБ - МС, на основание чл. 75 , ал. 1, т. 2 и 4, вр. с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ е отказал да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на А. С.. Във връзка с дадените от АССГ, 47 състав указания с търсещия закрила е проведено интервю на 13.03.2025г., в което заявява, че до 2011г. е живял в [населено място], след което заминал за [населено място], където пребивавал заедно със съпруга си А. до месец октомври 2022г. По негови думи политическата обстановка се е влошила в Б., увеличили са се репресиите и за него и партньора му е било ясно, че не могат да живеят в страната. През този период се е завръщал в страната си, като през месец август 2020г. е участвал около една седмица и половина в много мирни протести против президентските избори в Б.. по време на протестите не е бил арестуван и не му е оказвано насилие. на 07.12.2022г. пристигнал легално в Република България. Законно влязъл в Б. през 2022г., за да му бъде издаден паспорт. В България пристигнал, за да подаде документи за бежанец. Молбата си за закрила мотивира с военното нападение над У., влошаването на живота и липсата на безопасност на руска територия. Появила се засилена реторика срещу ЛГБТ лицата, която през 2022г. се увеличила, тъй като руското правителство се опитвало да отвлече вниманието на населението от неуспехите на водещата се война с У.. Уточнява, че в края на 2022г. в Русия е приет закон срещу ЛГБТ пропагандата сред хората от всички възрасти, а през 2024г. ЛГБТ обществото е признато като

екстремистка организация в руската страна. Говорело се да бъдат затворени границите, ако се обяви военно положение и при засилване на репресиите опозиционерите и представителите на ЛГБТ обществото няма да могат да напуснат страната. Съобщава, че партньорът му А. Б. е работил в [населено място] като опозиционен журналист до 2022г. Имал проблеми, получавал заплахи по телефона, като преди напускането им заплахите били чести и агресивни. Докато е живял в Русия, молителят за закрила много пъти се бил сблъсквал с нападение, сбиване на улицата и в обществения транспорт, предвид различната му сексуална ориентация, нападан и обиждан от случайни хора, които не познава. В хода на интервюто уточнява, че законът срещу пропагандата на ЛГБТ обществото е приет на 05.12.2022г. в Русия, след заминаването му от държавата, поради което не е имал проблеми от страна на руското правителство по време на престоя си от 2011г. до 2022г., предвид различната му сексуална ориентация.

Предвид изложеното в интервюто, административният орган е приел, че няма нито един наведен извод от търсещия закрила, че в държавата му на произход е бил лично преследван по някой от посочените критерии в чл.8, ал.1 от ЗУБ. Не са представени доказателства, сочещи, че в Б. чужденецът е бил преследван или има опасност от бъдещо преследване конкретно по причини, свързани с неговата раса, религия, националност, изразено политическо мнение или принадлежност към определена социална група.

Във връзка с изпълнение указанията, дадени с Решение № 5561/18.02.2025г. на АССГ, 47 състав са развити съображения, че според чл.2 от Директива 2004/38 ЕО „Член на семейство“ означава а) съпруг/съпруга, когато лицата са от различен пол или б) партньор, с който гражданинът на Съюза е сключил регистрирано съжителство въз основа на законодателството на държава – членка, като законодателството на приемащата държава – членка третира регистрираното съжителство като равносилно на брак и в съответствие с условията, посочени в приложимото за случая законодателство на приемащата държава – членка. Поради това, Председателят на ДАБ не приема, че беларуският гражданин може да бъде приет за член на семейството на неговия партньор. Също така, нито търсещият закрила, нито лицето А. Б. са граждани на Европейския съюз. Действащото българско законодателство не третира регистрираното съжителство между лица от един и същи пол, като равносилно на брак, а бракът се признава от българската Конституция и законодателство само като съюз между мъж и жена. Поради това, административният орган заявява, че молителят и А. Б. не могат да бъдат приети за съпрузи, нито приети за членове на едно семейство. В полза на тези изводи е цитирано и решението на СЕС по дело С-673/16г., на което се е позовал АССГ 47 състав, но в обратния смисъл и което касае правото на пребиваване, а не режима на международна закрила. Относно законодателството срещу ЛГБТ лицата в Русия, прието през 2022г., а през април 2024г. и в Б., когато ЛГБТ обществото е признато като екстремистка организация е направен коментар, че лично молителят никога не е бил задържан, не е привличан като обвиняем, не е съден, нито в държавата си по произход, нито в Русия. От изложеното в справка вх. № МД-02-161/18.03.2025г. е почерпена информация, че в Б. няма приети закони, които изрично да криминализират сексуалното поведение между лица от един и същи пол по взаимно съгласие или каквото и да било поведение, свързано със сексуални или полови характеристики. Беларуското правителство е позволило на транссексуалните лица да актуализират името и пола си в националните документи за самоличност и въпреки, че в справката се съдържа информация, че в Б. ЛГБТКИ+ лицата продължават да изпитват дискриминация, тормоз, заплахи и насилие, те не са непременно жертви на насилие, съгласно глава II, пар. 54 „Дискриминация“ от Наръчник за определяне на статут на

бежанец.

За търсещият международна закрила е прието още, че липсват предпоставки за наличието на реална опасност от тежки посегателства във връзка с възможността за прилагане на чл.9, ал.1 от ЗУБ. От проведеното интервю и събраните доказателства е направено заключение, че не може да се приеме, че чужденецът е напуснал страната си на произход, поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, не са налице и данни, че е заплашен от изтезание, от нечовешко или унизително отнасяне или наказание, тъй като не е заявил наличие на проблеми, както с официалните власти, така и с партии и организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия. прието е още, че за молителя липсват предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл.9, ал.6 от ЗУБ, тъй като не е заявил на член от семейството му да е предоставена международна закрила в Република България.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от лице имащо правен интерес от оспорването на процесното решение, в законоустановения срок. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган – председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет на осн. чл. 48, т. 1 от ЗУБ, но при допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила, поради което е било опорочено прилагането на материалния закон.

Съгласно чл. 8, ал. 1 ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Понятието "преследване" е дефинирано в чл. 8, ал. 4 и ал. 5 от с.з., като нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повтораемост, като съгласно ал. 5 действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, която би довела до извършване на деяния по чл. 12, ал. 1, т. 1-3. Наличието и основателността на опасенията следва да се преценяват с оглед представените в бежанската история на кандидата за статут конкретни данни, като се отчете произхода на преследването, дали то води до нарушаване на основни права на човека, както и закрилата, която може да се получи от държавата по произход.

Материалноправните предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут са установени в нормата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Според чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, или тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен

или вътрешен конфликт.

В ЗУБ е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Съгласно общото правило на чл. 35 от АПК, при издаване на решението, следва да са изяснени всички обстоятелства от фактическа страна. Датата, към която следва да се преценява ситуацията в държавата на произход по отношение наличието на обстоятелствата по чл. 9, ал. 1 ЗУБ е датата, когато съдът се произнася по случая.

С влязло в сила Решение №5561/18.02.2025г. АССГ, 47 състав изрично постановява, че при разглеждането на молбата по общия ред трябва Председателят на ДАБ да има предвид и решение на СЕС по дело C-673/16, С. Н., което е от значение за правилното решаване на спора. В него е дадено тълкуване на понятието "съпруг/съпруга" по смисъла на Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки, за изменение на Регламент /ЕИО/ № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО /Директива 2004/38/. В решението си съдът приема, че "държавата членка не може да се позовава на своето национално право, за да откаже да признае на своя територия, единствено за целите на предоставянето на производно право на пребиваване на гражданин на трета страна, сключения от него брак с гражданин на Съюза от същия пол в друга държава членка в съответствие с нейното право". Според СЕС, "задължението за държава членка да признае – единствено за целите на предоставянето на производно право на пребиваване на гражданин на трета страна – брака между лица от един и същ пол, сключен в друга държава членка в съответствие с нейното законодателство, не накърнява института на брака в първата държава членка, който е дефиниран в националното право и е от компетентността на държавите членки". В мотивите на цитираното решение е посочено още, че "това задължение не означава, че съответната държава членка трябва да предвиди в националното си право института на брака между лица от един и същ пол. То се свежда до задължение за признаването на такива бракове, когато са сключени в друга държава членка в съответствие с нейното право и то, признаването им единствено за целите на упражняването на правата, които тези лица черпят от правото на Съюза". АССГ 47 състав е маркирал и друго решение на СЕС по C-490/20, в което се приема, че България е длъжна да издаде документи за самоличност на детето, което е гражданин на Съюза, както и да признае издадения акт за раждане, посочващ родителите /от еднополов брак при вписани две лица като майки/, за целите на свободното движение и пребиваване в рамките на ЕС. В решението е посочено, че при баланса на ценности Съдът на ЕС напълно изключва възможността в тази ситуация България да може да се позове на обществен ред или конституционна идентичност.

Независимо от дадените от АССГ, 47 състав изрични указания, които е следвало да бъдат спазени при разглеждане на молбата по общия ред, административният орган не се е съобразил с тях, а си е позволил да тълкува и обсъжда съдебното решение, което не е в негова полза и с което не е съгласен. Това процесуално поведение е недопустимо и опорочава издаденото в резултат Решение №4178/21.07.2025г.

Към мотивите на АССГ, 47 състав, че ДАБ следва да съобрази искането за предоставяне на международна закрила на А. С. с вече предоставената такава на законния му съпруг А. Б. следва да се добави най-новото Решение на СЕС от 25 ноември 2025 година по

дело C-713/23 W. M., според което Член 20 и член 21, параграф 1 ДФЕС, разгледани във връзка с член 7 и член 21, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз, трябва да се тълкуват, че не допускат правна уредба на държава членка, която — по съображението, че нейното законодателство не разрешава брака между лица от един и същ пол — не позволява да се признае бракът между двама гражданин на посочената държава членка от един и същ пол, законно сключен при упражняване на свободата им на движение и пребиваване в друга държава членка, в която са създали или укрепили семеен живот, нито да се пререгистрира за тази цел актът за брак в регистъра за гражданско състояние на първата държава членка, когато това пререгистриране е единственото средство, предвидено от нея за такова признаване.

В РЕШЕНИЕ НА СЪДА от 7 ноември 2013 година по съединени дела C-199/12 и C-201/12) Съдът на ЕС постановява, че при оценката на молба за убежище поради сексуална ориентация, компетентните органи трябва да вземат предвид законите и практиката в страната на произход - т.е. не само законодателството „на хартия“, но и дали се прилагат и налагат наказания. Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. („Квалификационна директива“) в чл. 2, б. j) определя „членове на семейството“ като: „съпруга или съпруга на бенефициента на международна закрила или партньора в стабилна връзка, когато националното право приравнява такъв партньор на съпруг“. Член 4 изисква при индивидуалната оценка на молбата да се вземат предвид всички релевантни факти, свързани с личното положение на молителя, включително обстоятелства, засягащи членове на неговото семейство. Директива 2013/32/ЕС предвижда възможност за свързано разглеждане на молби, подадени от членове на едно и също семейство, с цел да се избегнат противоречиви решения и да се гарантира ефективна защита на основните права. Тези разпоредби не са били съобразени при разглеждане на последващата молба за закрила на А. С. с рег. №УП 22002 от 10.10.2024г. по общия ред.

Още, в Решение по дело C-652/16 (А., EU:C:2018:836) СЕС приема, че: „При индивидуалното оценяване на молба за международна закрила компетентните органи са длъжни да вземат предвид заплахите от преследване или тежки посегателства, на които е изложен член на семейството на молителя, ако тези заплахи могат да се отразят и на неговото собствено положение.“ Това тълкуване налага разширено разбиране на понятието „семейна връзка“, включващо фактическите и правни отношения, които пораждат риск за молителя поради принадлежността му към дадено семейство.

Като не е съобразил практиката на СЕС и не е спазил указанията на административния съд, административният орган е допуснал съществено административно-процесуално нарушение, което е довело до накърняване правото на защита на молителя. Постановеното решение следва да се отмени като незаконосъобразно и да се върне за ново произнасяне по същество по последващата молба за закрила, като се признае сключеният хомосексуален брак на молителя с руския гражданин А. Б. и при индивидуалната оценка на молбата да се вземат предвид всички релевантни факти, свързани с личното положение на молителя, включително обстоятелства, засягащи членове на неговото семейство, а именно неговият съпруг.

Разноски жалбоподателят не е претендирал, поради което не се присъждат.

Така мотивиран на основание чл. 172, ал. 2 АПК съдът,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалби на А. С. С. – гражданин на Република Б. Решение № 4178/21.07.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне при спазване на дадените в настоящото решение указания.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок пред Върховния административен съд.